

Elektronický informačný bulletin

V. ročník - november - 2017

Novinky z EÚ

JESENNÁ HOSPODÁRSKA PROGNÓZA

Európska hospodárska prognóza, jeseň 2017				
Prognóza pre Slovensko	2016	2017	2018	2019
Rast HDP (% medzoročne)	3,5	3,5	3,8	4,0
Inflácia (% medzoročne)	-0,5	1,5	1,7	2,0
Nezamestnanosť (%)	9,7	8,5	7,4	6,6
Saldo verejného rozpočtu (% HDP)	-2,2	-1,6	-1,0	-0,2
Hrubý verejný dlh (% HDP)	51,8	50,0	49,3	47,2
Saldo bežného účtu (% HDP)	0,4	0,8	0,7	1,3

Source: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro_en
© 2017 Európska komisia

Európska komisia zverejnila svoju jesennú hospodársku prognózu pre nadchádzajúce obdobie. Hospodárstvo eurozóny je tento rok na dobrej ceste dosiahnuť najrýchlejšie tempo rastu za posledné desaťročie: rast reálneho HDP sa odhaduje na 2,2 %. To je podstatne viac, než sa očakávalo v jarnej prognóze (1,7 %). Aj hospodárstvo EÚ ako celok tento rok pravdepodobne prekoná očakávania a porastie o 2,3% (odhad na jar bol na úrovni 1,9 %). Európska komisia v dnešnej prognóze očakáva, že rast v eurozóne aj v EÚ bude pokračovať, pričom v roku 2018 dosiahne úroveň 2,1 % a v roku 2019 sa bude pohybovať na úrovni 1,9 % (jarná prognóza: 2018: 1,8 % v eurozóne a 1,9 % v EÚ).

Ako je na tom Slovensko?

Hnacím motorom rastu na Slovensku je súkromná spotreba podporená stabilným rastom zamestnanosti, nárastom reálnych miezd a nízkymi cenami úverov. Očakáva sa, že porastú investície, najmä vďaka súkromným investíciám v automobilovom priemysle, ale aj veľkým verejným investičným projektom ako je napríklad bratislavský obchvat (D4/R7). Klesajúcu tendenciu má verejný dlh, odhaduje sa, že do roku 2019 poklesne na úroveň 47% HDP.

BEZPEČNEJŠIE A MODERNEJŠIE ELEKTRONICKÉ PLATBY PRE SPOTREBITEĽOV

Európska komisia prijala pravidlá, vďaka ktorým budú elektronické platby v obchodoch a na internete bezpečnejšie. Týmto pravidlami sa zavádza do praxe smernica EÚ o platobných službách (tzv. PSD2 – Payment Services Directive), ktorej cieľom je modernizovať európske platobné služby v súlade s potrebami rýchlo sa vyvíjajúceho trhu a elektronického obchodu, ako napríklad bezpečné platobné riešenia a nástroje na riadenie osobných financií cez aplikácie, ktoré združujú informácie z rôznych účtov.

Kľúčovým cieľom smernice EÚ o platobných službách je zvýšiť úroveň bezpečnosti a dôveryhodnosti elektronických platieb. Vy-

žaduje sa v nej predovšetkým, aby poskytovatelia platobných služieb vyvinuli silné overenie/autentifikáciu zákazníka. Dnes prijaté pravidlá teda zahŕňajú prísne ustanovenia v oblasti bezpečnosti s cieľom podstatne znížiť objem platobných podvodov a chrániť dôvernú finančnú údaje používateľov pri online platbách. Pred uskutočnením platby vyžadujú spojenie aspoň dvoch samostatných prvkov, konkrétnej položky, ako je platobná karta alebo mobilný telefón, v kombinácii s heslom alebo biometrickým znakom, ako sú napríklad odtlačky prstov.

BOJUJEME PROTI FALOŠNÝM SPRÁVAM: VEREJNÁ KONZULTÁCIA A EXPERTNÁ SKUPINA

Európska komisia spustila verejnú konzultáciu zameranú na falošné správy a online dezinformácie a plánuje založiť aj expertnú skupinu na vysokej úrovni. Výsledky týchto krokov prispievajú k vzniku celoeurópskej stratégie boja proti šíreniu falošných správ, ktorá má byť predložená na jar 2018.

Verejná konzultácia

Svoje názory môžu až do polovice februára vyjadriť občania, platformy sociálnych médií, spravodajské organizácie, výskumní pracovníci či verejné orgány. Očakávajú sa príspevky v troch hlavných oblastiach:

1. Rozsah problému, t. j. ako falošné správy vnímajú občania a zainteresované strany, do akej miery sú si vedomí problému online dezinformácií alebo nakoľko dôverujú rôznym médiám.
2. Posúdenie opatrení, ktoré už boli prijaté.
3. Možné budúce opatrenia na zlepšenie prístupu občanov k spoľahlivým a overeným informáciám a na zabránenie šíreniu dezinformácií online.

Expertná skupina

Prihlášky do expertnej skupiny je možné podávať do polovice decembra (výzva na podávanie prihlášok). V skupine majú byť zástupcovia z akademickej obce ale aj občianskej spoločnosti, aby bol výber expertov vyvážený. Skupina by mala začať fungovať v januári 2018, pričom bude pôsobiť niekoľko mesiacov.

Čo už funguje:

East StratCom Task Force – vznikla v marci 2015, úlohou tejto skupiny je každodenne zvyšovať povedomie o neustálych dezinformačných kampaniach Ruska, identifikovať a analyzovať ich.

www.euromyty.sk – na tejto stránke Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku, vysvetľuje a uvádza na pravú mieru mýty o opatreniach EÚ, ktoré sú bulvárom často zbytočne nafúknuté, vytrhnuté z kontextu a neraz zavádzajúce, napríklad: zákaz hranoliek, hrankovačov a podobne.

VÍZIA VZDELÁVANIA NAPRIEČ EÚ DO ROKU 2025

Vytvorenie európskeho vzdelávacieho priestoru do roku 2025 je súčasťou predstavy EK o tom, ako viac spolupracovať v oblasti vzdelávania. Tento spoločný vzdelávací priestor by mal zahŕňať:

- mobilitu pre všetkých: vytvorenie študentského preukazu EÚ
- vzájomné uznávanie diplomov: zavedenie nového „sorbonského procesu“
- lepšia spolupráca pri tvorbe učebných plánov: vydávaním odporúčaní, aby vzdelávacie systémy šírili všetky vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré sa v dnešnom svete považujú za kľúčové
- kvalitnejšia výučba jazykov: stanovením novej referenčnej hodnoty pre všetkých Európanov, ktorí končia vyššie sekundárne vzdelanie, aby do roku 2025 okrem svojho materinského(-ých) jazyka(-ov) dobre ovládali aj ďalšie dva jazyky,
- podporu učiteľov,
- vytvorenie siete európskych univerzít, aby špičkové európske univerzity dokázali bezproblémovo spolupracovať naprieč hranicami, ako aj podpora založenia Školy európskej a nadnárodnej správy vecí verejných,
- investovanie do vzdelávania: napríklad stanovením referenčnej hodnoty pre členské štáty, a to investovať 5 % HDP do vzdelávania.

DIAGNÓZA ZDRAVOTNÍCTVA EÚ

Bez prehodnotenia našich systémov zdravotníctva nemôžeme zabezpečiť, aby naďalej spĺňali svoj účel a poskytovali starostlivosť zameranú na pacienta. Vyplýva to zo zdravotných profilov 28 krajín, ktoré uverejnila Komisia spolu so sprievodnou správou. Jednotlivé správy obsahujú hĺbkovú analýzu systémov zdravotníctva v členských štátoch EÚ a zameriavajú sa na zdravie obyvateľstva a dôležité rizikové faktory, ako aj na efektívnosť, dostupnosť a odolnosť zdravotníckych systémov.

Ako je na tom Slovensko?

Asi dve tretiny (66 %) obyvateľov Slovenska uvádzajú dobrý zdravotný stav, čo je pomer podobný priemeru EÚ, ale vyšší ako vo väčšine susedných krajín. Opäť sú tu ale rozdiely podľa sociálno-ekonomického postavenia: dobrý zdravotný stav uvádzajú viac ako tri štvrtiny (78 %) ľudí v najvyššej príjmovej skupine v porovnaní s menej ako dvoma tretinami (61 %) v najnižšom príjmovom kvintile.

Ako dlho žijeme?

Stredná dĺžka života pri narodení v roku 2015 bola 76,7 roka (priemer EÚ 80,6), v roku 2000 to bolo 73,3 roka. Sú tu však rozdiely z hľadiska pohlavia: 73,1 rokov u mužov v porovnaní s 80,2 rokov u žien. Osoby s nízkou úrovňou vzdelania žijú v priemere o 10 rokov kratšie ako tie s vysokoškolským vzdelaním. Stredná dĺžka života vo veku 65 rokov v roku 2015 dosiahla u žien 18,8 roka (v roku 2000 to bolo 16,7roka), u mužov 15,0 rokov (v roku 2000 bolo dožitie 12,9 roka).

Kolko investujeme do zdravotníctva?

V roku 2015 sa na zdravotnú starostlivosť vynaložilo 1 538 EUR na obyvateľa v porovnaní s priemerom EÚ vo výške 2 797 EUR (6,9 % HDP, priemer EÚ 9,9).

ENERGETICKÁ ÚNIA – ZHODNOTENIE

Podľa zverejnenej tretej správy o stave energetickej únie sa transformácia Európy na nízkouhlíkovú spoločnosť stáva novou realitou. Vďaka pokroku dosiahnutému v roku 2017 je EÚ na správnej ceste k splneniu cieľov projektu energetickej únie..

Ako v hodnotení vychádza Slovensko?

Najnovšia správa o stave energetickej únie hodnotí aj pokrok jednotlivých krajín. Správa o Slovensku sa zameriava na hodnotenie makroekonomických údajov, energetickej bezpečnosti a efektivity, dekarbonizácie ekonomiky, obnoviteľných energií, výskum a investície. Zo správy napríklad vyplýva:

- čo sa týka energetickej bezpečnosti, Slovensko ostáva jednou z najzraniteľnejších krajín v prípade prerušenia plynových dodávok.
- výrobná kapacita elektriny na Slovensku prevýšila ciele EÚ na rok 2020, pričom veľ-

koobchodné ceny elektriny boli v rokoch 2013-2016 nižšie ako európsky priemer, ceny plynu boli porovnateľné

- pokiaľ ide o emisie, Slovensko v porovnaní s rokom 1990 výrazne znížilo emisie skleníkových plynov o 44,8% (rok 2016), čo je dvakrát viac ako priemer EÚ
- elektromobilita z hľadiska počtu registrovaných elektrických vozidiel rastie, Slovensko vybudovalo základnú sieť rýchlobíjajúcich staníc, za posledné tri roky počet elektrických nabíjajúcich staníc na Slovensku vzrástol z 50 (2014) na celkový počet 335 (2016).
- v roku 2015 dosiahol podiel obnoviteľných zdrojov energie na hrubej konečnej energetickej spotrebe Slovenska 12,9%, čo znamená, že Slovensko nielenže prekonallo predbežný cieľ na rok 2015/2016 (10%), ale aj cieľ 2017/2018 (11,4%) a je na správnej ceste splniť svoj cieľ na rok 2020 (14%).
- Kvalita ovzdušia na Slovensku naďalej vyvoláva obavy. Externé zdravotné náklady spôsobené znečistením ovzdušia na Slovensku sa odhadujú na viac ako 3 mld. eur ročne.
- Slovensko nie je veľmi aktívnym prispievateľom k prebiehajúcej práci plánu Strategických energetických technológií (SET).
- V správe EK vyzdvihla konkrétne projekty na Slovensku v rámci investícií do oblastí čistej energie: projekt Zelená domácnos-

tiam (2015-2018), ktorý domácnostiam poskytuje dotácie na inštaláciu fotovoltických zariadení. Projekt rekonštrukcie kotolne v Brezovej pod Bradlom (2010-2011), a nakoniec Bratislavský kohézny fond (2007-2013), ktorý umožnil zaobstaráť 120 nových nízkopodlažných trolejbusov šetrných k životnému prostrediu.

Európske súťaže

EURÓPSKA CENA KAROLA VEĽKÉHO PRE MLÁDEŽ 2018

Dokedy: 29. január 2018

Kde: Európska únia

Kedy: 2018

Cenou Karola Veľkého pre mládež, ktorá je organizovaná Európskym parlamentom spoločne s Nadáciou medzinárodnej ceny Karola Veľkého mesta Aachen, sú oceňované projekty mladých ľudí vo veku od 16 do 30 rokov. Víťazné projekty by mali slúžiť ako vzory pre mladých ľudí žijúcich v Európe a mali by poskytnúť príklad toho, ako dokážu Európania žiť spolu ako jedna komunita.

Cieľom Európskej ceny Karola Veľkého pre mládež je podporovať rozvoj európskeho povedomia medzi mladými ľuďmi a ich účasť na projektoch európskej integrácie. Udeľuje sa mladým ľuďom, ktorí sa zapojili do projektov určených na podporu porozumenia medzi obyvateľmi rôznych európskych krajín.

Nominované projekty by mali byť zamerané na organizáciu rôznych mládežníckych podujatí, výmenných programov mládeže alebo internetových projektov s európskym rozmerom. Musia ale spĺňať nasledovné kritériá:

- podporujú európske a medzinárodné porozumenie
- posilňujú rozvoj spoločného zmyslu pre európsku identitu a integráciu
- slúžia ako vzor pre mladých ľudí žijúcich v Európe a sú praktickými príkladmi spolunažívania Európanov ako jednej komunity.

Kandidáti musia byť vo veku 16 – 30 rokov a musia mať občianstvo alebo bydlisko v jednom z 28 členských štátov Európskej únie. Autori víťazných projektov získajú okrem hodnotných finančných odmien (7 500 EUR, 5 000 EUR, 2 500 EUR) aj pozvánku na návštevu Európskeho parlamentu v Bruseli alebo Štrasburgu.

Projekty je potrebné zaregistrovať prostredníctvom nasledovného formuláru, deadline pre ich prihlasovanie je 29. január 2018. Všetky potrebné informácie: <http://www.europarl.europa.eu/charlemagneyouthprize/sk/introduction.html>

GRANTY SR A EÚ

GRANTOVÝ PROGRAM "ZELENÉ OÁZY"

Uzávierka: 11. december 2017
Maximálna výška grantu: 5 000 eur

Grantový program "Zelené oázy" sa už od svojho vzniku snaží reagovať na aktuálne výzvy v oblasti životného prostredia. Preto aj vo svojom 12. ročníku podporí aktívnych občanov pri vytváraní, obnove alebo oživení ekologicky hodnotných lokalít a trás.

Jeho ambíciou je zlepšiť starostlivosť o spoločensky hodnotné územia, ktoré slúžia širokej verejnosti, podporujú ochranu prírody a trvalú udržateľnosť. V centre jeho záujmu bude tentokrát realizácia adaptačných opatrení ako reakciu na zmenu klímy.

Mimovládny neziskový organizáciám, základným, stredným školám a učilištiam, centrám voľného času, komunitným centrámi, mestám a obciam slúži na podávanie žiadostí registračný formulár, deadline pre ich prihlasovanie je 11. december 2017.

Všetky potrebné informácie o grantovom programe: <http://www.ekopolis.sk/zivotne-prostredie/zelene-oazy>

GRANTOVÝ PROGRAM "AXA TALENT 2018"

Uzávierka: 15. január 2018
Maximálna výška grantu: 3 000 eur

"Máte doma výnimočne nadaného syna, dcéru, vnuka alebo vnučku? Alebo ste študent či študentka od 15 do 26 rokov a máte talent a potenciál dokázať veľké veci vo vede či výskume? Dajte nám o sebe vedieť!"

Týmito slovami vyhlásil AXA Nadačný fond v Nadácii Pontis grantový program "Axa Talent 2018" s výstižným podnázvom „Chceš rozvíjať svoj talent vo vede a výskume? Podporíme Ťa!“, ktorý nadväzuje na niekoľkoročnú tradíciu podpory pre mladé talenty v oblasti vedy a výskumu.

Cieľom programu je pomôcť rozvinúť talent mladých ľudí vo veku 15 – 26 rokov, ktorí na sebe túžia ďalej pracovať, ale ich iniciatívu brzdí nedostatok finančných prostriedkov.

Program je určený na krytie nákladov:

- zabezpečenie účasti na súťažiach, konferenciách, tréningoch, vzdelávacích seminároch, kurzoch a pod.
- náklady spojené s prípravou na súťaž, konferenciu a pod.
- náklady spojené s výskumom, analýzou, vyvíjaním učebnej pomôcky, softvéru, aplikácie, videa a pod.
- ďalšie náklady priamo sa viažuce na rozvíjanie nadania žiaka alebo študenta.

Deadline pre prihlasovanie žiadostí je 15. január 2018, všetky potrebné informácie o programe sú na: <http://www.nadaciapontis.sk/clanok/podporime-vedecke-a-vyskumne-projekty-studentov/2514>